

Taula rodona amb els principals grups del rock en català

Barcelona s'esborrona

Els podreu escoltar tots junts a l'escenari del Palau Sant Jordi en un concert organitzat per Ressons. Són Sopa de Cabra, Els Pets, Sangtraït i Sau. Abans, però, EL TEMPS els despulla per a vosaltres. Una xerrada sense pèls a la llengua

Hi són els del Palau que no són tots els del país. Són, però, la primera generació que ha fet del rock en català una realitat palpable. Contra corrent, han donat la cara. Abans subnormals, ara triomfadors. Moltes maquetes als bars d'amics, un infatigable suport comarcal i el silenci dels *mass media*. No tocava que guanyessin. No podia ser. I ara tenen les de guanyar. Es tracta de parlar de tot amb Gerard Quintana, Josep Tió (Sopa de Cabra), Lluís Gavaldà i Annabel Gavaldà (Els Pets i Les Lluques), Quim Mandado (Sangtraït) i Carles Sabater i Pep Sala (Sau). Res, doncs, de debats erudits. —¿Fan mal les bolly-caos d'aquest país?

LLUIS: Jo una vegada hi vaig agafar diarrea, perquè estava caducat.

GERARD: Més aviat es fan mal. Moltes vegades ens prenen massa seriosament.

LLUIS: Depèn de qui, perquè n'hi ha que s'ho mengen tot i n'hi ha que no ens mengem ni un torrat. Està mal repartit, això.

QUIM: A mi no em solen reconèixer gaire i normalment no em moc massa.

CARLES: Home, *bolly-caos*... tampoc és això. Són gent que vénen als concerts, però normalment no m'han fet mal.

GERARD: És el que jo deia, que es fan mal. Com el cas d'una noia, a Igualada, que em va ensenyar un "Sopa de cabra" tatuat al braç, o fes-li entendre a una altra que no es foradi un mugró amb una arrecada que li has regalat. Això de portar les coses a aquests límits és preocupant, ho trobo una mica *heavy*, perquè som persones, no som deus ni mites i qui ens vol fer mites fa mal a molta gent.

ANNABEL: A mi em fan mal els tigretons. Són més pesats que les noies i els ho has de dir d'una altra manera, perquè es creuen amb dret d'*abutxarar-te*.

VIURE DE LA MÚSICA

—¿Com porteu la professionalització?

LLUIS: Ara tocar ja no és un joc, és una cosa seriosa. Quan tens un *caché* important ja no pots anar i fotre't fins al cul de *priva* i fer el subnormal.

GERARD: Home, pots, però quedes com un porc. Jo admiro la gent com Els Pets, que podeu fer dues coses a l'hora.

LLUIS: El que passa és que només penco cinc hores al dia fent classes i en no ser una feina física és més descansada. A més, tinc una sòcia que s'enrotlla de puta mare i quan hi ha concert li dic: "tia, no vinc" i no s'empenya. I si treballa no és de por de no tenir peles més endavant, sinó perquè em satisfà tant com tocar.

CARLES: Jo, en aquest sentit, no he treballat mai, he fet teatre i ara Sau.

GERARD: A mi no m'ha agradat mai treballar i si he fet una cosa que m'agradava no ho he considerat una feina, perquè no tens l'horari habitual; és com si hi estiguessis les vint-i-quatre hores del dia. A vegades somies amb un concert i et despertes pensant: "quina cançó estava fent, era molt bona i no me'n recordo". Ho vius molt.

CARLES: Home, suposo que si ets arquitecte i t'agrada molt el que fas...

QUIM: Joestic en un negoci familiar, una agència de viatges, i si interessa hi vaig i si no no.

LLUIS: La veritat és que si fas dues coses, se'n ressent tant l'una com l'altra. És a dir, jo per pensar no puc anar a entrevistes, ni fer la promoció que a mi m'agradaria i, d'altra banda, ein passo les classes pensant en cançons i *bolos*, és a dir, hi sóc però no hi sóc.

TRES PICS I DROGAADDICCIÓ

—Com deia Maradona fa quatre anys, en unes imatges a la platja, ¿Drogues, simplement digues no?

GERARD: Jo dic no a la màfia que les envolta, però amb la droga que cadascú faci el que vulgui.

LLUIS: A mi m'empenya molt el tòpic, tan demagògic, de fotre totes les drogues al mateix sac. Perquè, què són les drogues? Per mi, veure *Tres Pics i Repico* i *El Precio Justo*, que són droga dura i *La Dama de Rosa*, que és *jaco* total. I fotre's un conyac en acabar de dinar cada dia no és droga, però fumar-se un porro és droga. ¿Quines drogues? ¿Escoltar el Perales?, doncs, sí, ¡drogues no!

CARLES: Cadascú que faci el que vulgui. Jo particularment no em drogo mai perquè em cau fatal, i aleshores prefereixo tocar de peus a terra i per a estar damunt l'escenari, m'agrada tenir els cinc sentits al màxim.

LLUIS: Allí on vivim és ple de ionquis, llavors sí que dic: "droga no", perquè aquesta gent fan el que volen, però després t'entren a casa i et foten la garrotada. Hi ha drogues i drogues i s'ha de tenir en compte quina problemàtica té cada droga.

— I en el teu cas, Quim, què hi ha d'allò que vas morir de sobredosi?

QUIM: La veritat és que no sé com va anar tot aquest muntatge, però vaja, la gent que em coneix saben perfectament el que hi ha. No en sóc partidari; ara bé, crec que si es legalitzés s'acabaria la màfia i aquest volum de negoci que genera la il·legalitat.

PEP: ¿Això ho demanes per què som músics?

GERARD: És normal, aquest és un món en el qual la droga està en voga. Cada *bolo* en veig la tira, entre el públic.

LLUIS: És clar que quan ets conegut tens moltes més temptacions perquè a la gent sembla que li fa gràcia convidar el cantant d'un grup i has de tenir una miqueta més de força de voluntat.

GERARD: Crec que el que és bàsic és que a la gent se'ns ha de donar, a més

d'informació, coneixements a l'escola, per tal que desenvolupin un criteri propi.

UN CÒCTEL EXPLOSIU

—*Als vostres concerts hi ha una barreja de públic molt diferenciat, això ¿a què obeeix?*

QUIM: Crec que la gent el que volen és divertir-se i busquen aquells grups que els agraden. De fet, barreja no n'hi ha tanta.

—*¿Però teniu un cert públic compartit?*

Josep: És una mica curiós que un tio vagi a veure Els Pets i Sangtraït. Són les típiques criatures que quan els preguntes quina música els agrada i et diuen: "el rock català". I per això ells entenen Sau, Els Pets, Sangtraït, Sopa de Cabra, Umpah-pah... Em fa l'efecte que el públic és compartit per això, pel boom. A la gent els fa gràcia que cantis en català i aquí s'hi cola tot, però a la

llarga això s'anirà diferenciant i així com ara hi ha banderes als concerts, imagino que aviat començaran a desaparèixer.

GERARD: Jo no l'acabo d'entendre el concert del Palau Sant Jordi. És un concert més; a cap de nosaltres ens fa falta això.

—*¿Algú es pot sentir ofès per això?*

GERARD: Jo penso que sí, perquè si algú necessita aquesta promoció no som precisament nosaltres, sinó la gent que ve darrere.

LLUIS: A mi m'han dit que el que es pretén és demostrar als crítics que això funciona i omplir un recinte d'aquest tipus. I això no cal demostrar-ho, perquè els que ens critiquen ho continuaran fent, tant si omplim com si no. Diran que estem subvencionats i que ha estat un muntatge.

PEP: Això és un tripijoc. Fa uns anys la pregunta que ens feien els organismes oficials, els mitjans de comunicació i les

institucions era: "¿per què canteu en català?". I afegien que perdiem el temps.

ELS CÍNICS S'ENGANXEN AL CARRO

—*Però sembla que hi ha hagut un canvi, com és el cas d'El País, amb el "Cop de Rock", quan fins fa poc atacava qualsevol grup en català, ¿us sembla que la cosa ara cola perquè es ven, però sense estar-ne gaire convençuts?*

LLUIS: He arribat a la decisió de no parlar més de la crítica de Barcelona, perquè em cremo i després...

CARLES: És veritat que ara tothom s'apunta a la història, és a dir, els mateixos que se'ns carregaven fa menys d'un any ara es veuen obligats a trobar una cosa positiva.

—*Respecte a això, ¿com canvia la vostra història des del principi fins ara?*

LLUIS: Jo t'ho podria resumir d'una forma breu. Quan penso en un crític

musical, arribo a la conclusió que si Els Pets som on som no és gràcies a la crítica, sinó malgrat la crítica.

GERARD: Quan nosaltres vam començar se'ns veia com un fenomen aïllat, una cosa que passava a comarques i de la qual no se n'havia de fer gaire cas. Començarem a venir per aquí no ens van tractar malament del tot i darrerament fins i tot ens han enlairat, però no ens creiem gaire res. Crec que cadascú ha de ser conscient de les pròpies limitacions i anar fent.

PEP: Quan Sau va començar ens va agafar una discogràfica i vam fer un disc que va ser un fracàs d'aquells que no oblidem en ta vida; vam tenir una promoció molt dolenta. Malgrat això teniem molt públic als concerts. Llavors ens va agafar una altra discogràfica, Picap, que ho va veure més clar.

LA RESERVA COMARCAL

—¿A què és degut aquest fenomen que el millor rock en català i el que més funciona surt a comarques?

LLUIS: Perquè a comarques hi ha un sentiment de la propietat més fort que a Barcelona. Quan surts de Palafrugell o de Terra del Camp els fa molta gràcia perquè ets el primer grup que surt d'allí. Aquest públic és el més calent, el més possessiu i et sosten molt; ets com una cosa seva.

GERARD: I per al grup és com un privilegi perquè et permet, en un principi, quan no ho fas tan bé, agafar molta experiència.

LLUIS: Cosa que a Barcelona no passa, perquè el públic d'aquí és supercartesià. A comarques el públic et dóna caliu i els concerts no són un examen, són una festa i si la cagués no passa res perquè toques per als amics.

JOSEP: Però hi ha comarques i comarques; no és el mateix ser del Tarragonès que ser de l'Empordà i això en qüestió de públic i vendes és molt important.

LLUIS: Això fa temps que ho volia dir i no ho he dit en cap entrevista encara. Resulta que a l'Empordà hi ha un públic més gran, la qual cosa fa que la venda de discos es normalitzi; és més normal parlar en català que al Tarragonès i el nivell de vida és més alt. Aquests tres factors fan que hi hagi més seguiment que a Tarragona, on fins fa quatre dies era de subnormals cantar en català.

GERARD: A l'Empordà també, ¡eh!

LLUIS: Sí, però no tant. I les vendes ho diuen, Els Pets a Girona venen, en canvi a Tarragona, malgrat vendre més, no s'assoleix el nivell vostre a Girona. És una mica més fotut ser del sud, però, bé, això passa sempre.

GERARD: Nosaltres venem força a Tarragona.

LLUIS: Sí, però perquè a Tarragona els discos els compro tots jo.

CARLES: És veritat que a Catalunya hi ha zones; a nosaltres baixar a Tarragona ens

"Les 'bolly-cao' no m'han fet mal mai"
(Carles Sabater)

va costar molt.

—¿Quan aneu a actuar a València?

GERARD: Pensem acostar-nos-hi, perquè es veu que hi ha una resposta; ho hem notat en la venda de discos i això t'estimula.

LLUIS: Jo aquesta possibilitat sempre l'he defensada molt, per tal de trencar aquest

"És una vergonya, en majúscules, que TV3 no tingui un programa musical"
(Lluís Gavaldà)

tòpic del mercat dels sis milions, ja que és molt més ampli. Tenim el País Valencià, que és un mercat verge que no s'ha treballat gens. També hi són les Illes i la Catalunya Nord. Seria interessant trobar aquest mercat i crec que a tots ens faria

molta gràcia actuar al País Valencià.

LA BARRAQUETA DISCOGRÀFICA

—Parlem de la indústria. A Barcelona fa vint anys hi havia totes les discogràfiques i actualment podem dir que la indústria és bastant petita, ¿això pot afectar el creixement del rock?

PEP: Ara, de fet, no hi ha cap discogràfica que tingui estudis. Nosaltres hem gravat a Londres.

JOSEP: Jo crec que tal com està la indústria a Catalunya, tenint en compte mercat que hi ha, no cal que hi hagi gaire més.

LLUIS: Les cases d'aquí estan molt enganxades econòmicament. Per fer una campanya com déu mana s'haurien de gastar més peles, amb tanques, com fan amb el Loquillo...

JOSEP: Loquillo ven en un mercat de quaranta milions i nosaltres en un de sis.

LLUIS: Això no té res a veure. Crec que una de les coses que han de fer les cases discogràfiques és ajuntar-se i fer-ne una com deu mana. Perquè per exemple, el que és penós és que vulguis fer un vídeo i la casa et digui: "doncs, xic, no tinc un duro". I això ¿per què passa? Perquè la casa de discos és de pa sucat amb oli.

PEP: Aquí hi ha una tendència a rendibilitzar més que a invertir. És una política de botigueta i crec que el que els manca és una mica de capacitat de risc.

TV3 NO FA RES

—Un altre tema és el de la TV i la ràdio; ¿es nota des d'aquests mitjans que hi ha rock en català?

LLUIS: Darrerament es nota més, però és una VERGONYA, en majúscules, que TV3 no tingui un programa musical i en tingui un de temps de neu. Respecto la gent que va a esquiar, però hi ha més gent que escolta música que no que va a la neu. L'únic programa que feien era *Oh, Bongònia!*, que només es dedicava a vendre la imatge d'un presentador graciós que ho aprofitava per posar deu segons d'un vídeo per després fer una gràcia de tres minuts. Això és una aberració musical, perquè un vídeo és una entitat per si sol.

GERARD: Sí, era una persona que anava a vendre's ell mateix i ho ha aconseguit, però que de música en deia ben poca cosa. I també hi ha el programa *Oh, no!*

LLUIS: Aquest tampoc l'entenc; jo no sóc *moderno* ni de disseny, però no l'entenc.

PEP: Això, així com està ara, sembla que fem sardanes.

GERARD: Perquè tota la Corporació Cata-

lana de RTV són uns carques de Convergència. Recordo el primer dia que vaig fer el programa Sputnik i em va sortir un "collonut", em van fotre un escàndol que em vaig quedar cohibit o "fotre-li canya" i no, ha de ser "a tot volum".

LLUIS: Hi ha una moralina de dreta total, tant a la TV com a la ràdio. Arriba la democràcia i pensàvem que podríem dir el que volguéssim i resulta que no.

LA NOVA RESISTÈNCIA

— *¿Què en penseu de la frase de Lluís Llach dient que el rock català és un acte de resistència, com va ser la Nova Cançó en el seu moment?*

GERARD: Això és perillós.

JOSEP: En part és veritat, però nosaltres ens oposem a coses molt diferents, com les obligacions o els intents d'uniformització que hi ha en aquesta societat. Es un acte de llibertat, no de llibertat nacional.

GERARD: Partint d'aquest punt de vista ens podríem fer tant de mal com es van fer ells, que quan es va acabar el motiu se'n van anar en orris.

LLUIS: Vull dir una cosa que m'està empenyant bastant. Resulta que fer rock en català és ser independentista i et compres *El País*, per exemple, i llegeixes el "Cop de Rock" i et venen la idea claríssima que fer rock en català no té res a veure amb ser catalanista i és absolutament apolític i això és fals, perquè també hi ha gent que es diuen Pixamandúries, Gra Fort... Nosaltres som independentistes i creiem en la independència de Catalunya i crec que fer rock en català vol dir que pots ser catalanista i pots no ser-ho i això és el que s'ha de vendre.

GERARD: I hi ha gent que es diuen Sopa de Cabra i no som apolítics.

LLUIS: Pots ser el que vulguis i tens la llibertat de ser-ho, per això no vull menjar-me la idea que fas rock en català per casualitat i no tens ideologia política.

PEP: També hi ha gent que fa rock perquè té una ideologia i n'hi ha que fa rock i a més té una ideologia política.

LLUIS: Em sembla que és tan vàlida una cosa com l'altra i no és desqualificar cap de les dues. El que no es pot pretendre és fer una cançó i dir que no n'hi ha prou de ser català per vendre més discos i perquè la gent no porti banderes als concerts, perquè això és mentida. Si poses la teva ideologia a les lletres, senzillament vol dir que no estàs al marge de la societat, sinó que vols reflectir-hi el que hi passa.

PEP: Aquí hi ha una cosa rara, que és que el rock català com a corrent, diguem-ne,

és fruit de la publicitat. Jo començo a pensar que és possible que passi alguna cosa, però passi el passi ningú de nosaltres no ho haurà decidit així.

GERARD: Jo crec que fins el dia que no s'entengui d'aquesta manera: que cada

"Mentre es posi tot dins el mateix sac el rock en català no té futur"
(Gerard Quintana)

grup faci el que vulgui, que no es posi tot dins el mateix sac ni es faci d'això la defensa d'una causa o de cap causa, no veig cap futur al rock català.

LLUIS: És tan bèstia exigir a un conjunt que canti en català com exigir-li que no inclogui política en les seves cançons. Ca-

"No volem enviar cap missatge ni en broma"
(Pep Sala)

dascú té la seva ideologia i si algú va d'apolític també fa política.

GERARD: Jo suposo que simplifica molt la cosa dir: "doncs, mira, aquests, aquests i aquells fan rock català i tal", però mireu les coses una per una i posem-les al seu

lloc i després ho començarem a entendre tot una mica més. Perquè ara s'estan traient les coses de polleguera.

LLUIS: Però pots ser independentista i fer una cançó sobre el blau del cel i no passa res. Si agafes un disc de Sopa de Cabra a les lletres te n'adones que pensen políticament. I Els Pets no és un partit polític, és un conjunt de rock i cadascú fa el que vol. Però considerem que la cultura catalana es troba en un nivell de discriminació tan gran i en perill d'extinció que creiem que no es pot passar d'aquesta història i per tant ho diem. Si fóssim anglesos potser les nostres lletres no serien iguals i si Catalunya fos independent potser també en faríem unes altres i si fóssim irlandesos del nord també podríem canya.

QUIM: Sangtraït és un grup que fa rock i sempre hem mirat de no posar res polític, tant si és nacionalista com si no ho és, perquè hi ha el problema que t'encasellin dins un corrent polític.

JOSEP: I és bèstia perquè t'encasellen i Els Pets tenen la marca de grup independentista.

QUIM: I a ells els va bé.

LLUIS: Tampoc és això, a més Els Pets tenen publicades vint-i-dues cançons, de les quals n'hi ha tres que parlen del problema català i el que fan en realitat és enfote's dels catalans, però ara resulta que som un conjunt que només xerra que som una nació i que som els millors. I això és mentida.

PEP: Nosaltres no volem enviar cap missatge ni en broma. I tenim una cançó, "Quatre barres", que ens va empenyar molt que a cada concert hi hagués el "boti, boti...". Senzillament ens estimem el nostre país, però no barregem la nostra ideologia amb la música.

GERARD: Això del "boti, boti..." et fa pensar que la gent entén el que vol, perquè nosaltres, per exemple, tenim una cançó que diu: "I a la terra si no ets fort és millor que tinguis sort", que no té res a veure amb cap mena de missatge independentista i hi ha un sector que quan senten la paraula 'terra', criden i aixequen les banderes i una altra que diu: "Sota una estrella" i aixequen les estelades.

LLUIS: ¿Però això per què passa? No passa per què sí.

JOSEP: Perquè són uns rucs i cada vegada que senten "la terra" es pensen que s'està parlant del país català.

GERARD: Home, no són uns rucs, però estan obsessionats.

LLUIS: ¿I per què ho estan?

GERARD: Perquè Els Pets els acostumeu malament, he, he, he.

La primera generació de supervivents.

JORDI MORERA

JOSEP: Visca el planeta lliure, què cony de la terra lliure.

LLUIS: Però dir que la gent que reaccionen així és perquè són uns tanoques és simplificar massa la cosa. A mi em fa pensar que, per exemple, en un concert de música espanyola el públic no faci això i en canvi en un de música catalana, sí. Crec que que hi ha alguna raó i que, a més, no és una raó tan simple.

GERARD: Jo vull dir que Sopa de Cabra som independentistes, perquè estem per la independència de l'individu. Abans de buscar la independència d'alguna cosa aliena a tu, sigues independent tu mateix, busca la teva llibertat personal. Les coses no s'arregleran amb eleccions ni amb idearis polítics, sinó quan els homes siguem homes i estem junts per una causa comuna. Estem en una pedra que va volant per l'espai i és absurd, si t'ho mires des de lluny, que estiguem fotent-nos hòsties entre nosaltres. El que hauríem de fer és estar junts perquè això funcionés el millor possible.

LLUIS: Estimar la independència de tot país no vol dir que ho hages de dir a ningú i per mi Catalunya no és una cosa aliena a mi, és part de la meva identitat i llavors, es pot ser internacionalista i estar a favor de la llibertat de l'individu; el que vulguis.

Gerard: Sí, crec que hi ha una cultura en aquest racó del món que no hi ha cap raó per trepitjar-la, però no vull fer-ne la meva causa de viure. Si aquí hi hagués un estat propi hi manaria un Felip González o un Jordi Pujol, ¿què més fot?

LLUIS: ¡I tant si fot!

Joan Mari

Arribar i moldre

Sota les voltes del Passeig de Colom, Quim Mandado s'acomiada amb una besada efusiva d'una noia de cabells llargs. Quasi tan llargs com els seus. Caçadora Cowhide i puntualitat britànica. És heavy però desarma amb el somriure. A tongades comarcals van arribant tots. Lluís Gavalrà —just de temps, té classe d'anglès a Tarragona— i la seva germana, l'Annabel. Sense dubte, la component de Les Lluferes és la guinda del dinar. Discreta i observadora, puntualitza allà on cal: "Més que els *bolly-cao*, m'agraden els *tigretón*." I Gerard Quintana que arriba tard, però té un bon dia li recorda —amb un somriure vagament seductor— "aquells *shorts* que a mi m'agraden tant". Els uneixen quilòmetres de carreteres, "els escenaris que no tenen les mides i els vestuaris que fan pudor". Són quasi una generació. Els ajunten, encara més, les poques hores de son. Així justifiquen la seva tardança Carles Sabater i Pep Sala, ànimes de Sau. Havien tingut una reunió fins a les cinc de la matinada. "De tot en diuen reunions", ironitza —com un cor unànim— tota la sala. Per la taula corren entremesos, paelles, llenguados i un porcell trossejat que horroritza un sector vegetarià dels cantants. Regat amb vins i un curiós brut rosat, els contertulis —tots col·legues com a mínim— es relaxen i desapareixen a boca de canó. La dialèctica Gavalrà —Quintana no té pèrdua. Sopa de Cabra recorda que venen molt a Tarragona i Els Pets l'informen que tots els discos els compren ells. Arriba Josep Tió, el

guitarra de Sopa. A temps de dinar. Ho toquen tot. Des de la moral de TV3 fins les ambigües barreres entre ideologia, música i la marca de la casa: Rock català, rock en català, rock, roc.... Hi ha temps per a frases fortes i epítets poc assenyats —"subnormals", "rucs", "hòsties"—. Fins per a exposar les virtuts d'una curiosa infusió de bolets amb què Gerard Quintana va veure com se li cremava el cervell, "¡molt fort tu!". O descobrir que les mares podrien ser les millors propagandistes dels seus fills, ara que han descobert que cantar surt més a compte que treballar a La Caixa. Han passat de ser una colla de suïcides sense futur a tenir, el dia 14, tot un Palau Sant Jordi als seus peus. Però tenen bona memòria. S'han hagut de tragar tota mena de places, polisportius que esdevenien estables i han compartit els infectes lavabos d'allò que els havien venut com l'escenari ideal. Suportar el silenci criminal d'una crítica que preferia que no existissin. Piolar —pagant si calia— que certes emissores radiessin les seves cançons. Confiar que les ganes dels seus seguidors incombustibles i un cop de sort fessin el miracle.

Ara, poden exclamar que tot el mèrit és seu. Darrere l'estela de Pau Ribà, Oriol Tramvia o Rocky Muntanyola ens havíem empassat un desert amb oasis subvencionats per la Generalitat. Fins que el públic ha arribat. No saben si moriran cantant, però són els primers supervivents del rock català. A contracorrent.

Oriol Malló